

20. december 2017

SPOROČILO ZA JAVNOST

ZDRUŽENI NARODI 20. MAJ RAZGLASILI ZA SVETOVNI DAN ČEBEL

New York, 20. december – Generalna skupščina Organizacije združenih narodov (OZN) je danes v New Yorku soglasno sprejela resolucijo, s katero je 20. maj razglasila za svetovni dan čebel. Na ta dan bo svetovna javnost vsako leto opozorjena na pomembnost ohranjanja čebel in drugih oprasovalcev, opomnjena na pomen čebel za celotno človeštvo ter pozvana h konkretnim aktivnostim za njihovo ohranjanje. Resolucijo je ko-sponsoriralo 115 držav, med njimi tudi ZDA, Kanada, Kitajska, Ruska federacija, Indija, Brazilija, Argentina, Avstralija ter vse države članice Evropske unije.

Mag. Dejan Židan, vodja projekta Svetovni dan čebel in podpredsednik Vlade Republike Slovenije, ki je na pobudo Čebelarske zveze Slovenije predlagala razglasitev svetovnega dneva čebel, je ob tej priložnosti izrazil zadovoljstvo nad uspehom, a pri tem poudaril: *»Razglasitev svetovnega dne čebel razumem predvsem kot obveznost – več želimo narediti za zaščito čebel in drugih oprasovalcev, biti aktivnejši pri zagotavljanju biotske raznovrstnosti in zlasti uspešnejši v boju proti svetovni lakoti, pri čemer čebele in drugi oprasovalci na svojih krilih nosijo pomembno breme zagotavljanja proizvodnje hrane. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem, ki so v teh letih napornega dela razumeli cilje tega projekta in ga podpirali in osebno verjeli vanj; s svojim delom in podporo ste pomagali, da smo danes dosegli ta cilj, ki se nam je pred tremi leti in pol zdel težko uresničljiv, skoraj nerealen. Če sem se pred časom v javnosti slikovito izrazil, da smo pri tem projektu na dobri poti, že 'na Kredarici', pa lahko zdaj rečem, da smo z voljo, vztrajnostjo in pridnim delom več ljudi v organih državne uprave, nevladnih organizacijah in drugih institucijah ter z osebno podporo številnih ljudi doma in po svetu priplezali na vrh Triglava. Slovenija je lahko ponosna na svoje ljudi, na svojo deželo in predvsem na čebele.«*

Carla Mucavi, direktorica predstavništva Organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) v New Yorku, je poudarila: *Čebele igrajo ključno vlogo pri povečevanju pridelka rastlin in spodbujajo prehransko varnosti in hranilno vrednost hrane. Brez njih bi lahko izgubili vrsto živil, kot so krompir, poper, kava, buče, korenje, jabolka, mandlji, paradižnik, samo da jih navedemo nekaj. Skratka, brez čebel FAO ne more doseči sveta brez lakote. Svetovni dan čebel priznava pomen teh drobnih pomočnikov in bo povečal zavest, da jih moramo zaščititi.*

»Verjamem, da se vsi strinjamo, da si vsak človek na tem planetu zasluži imeti vsak dan hrano. Vsak dan jo moramo pridelati več in vsak dan je več hrane odvisne od oprasovalcev,

na prvem mestu od medonosnih čebel. Govoriti o zmanjšanju svetovne lakote brez zagotavljanja pogojev za obstoj čebel in drugih oprasovalcev, je metanje peska v oči! Čas je, da čebelarjem prisluhnemo vsi, predvsem pa tisti, ki odločajo in vodijo svet,« pa je izpostavil pobudnik razglasitve svetovnega dneva čebel in predsednik Čebelarske zveze Slovenije, Boštjan Noč. Pri tem je dodal: »20. maj bo odslej svetovni praznik čebel in čebelarjev, verjamem pa, da bo z razglasitvijo svetovnega dneva čebel svet začel o čebelah razmišljati širše, predvsem v kontekstu pomena zagotavljanja pogojev za njihovo preživetje in s tem za preživetje človeka.«

Podrobnejše informacije o 20. maju in pomembnosti čebel

Slovenija je predlagala, da se svetovni dan čebel zaznamuje v maju, ko so čebele na severni polobli najdejavnejše in se začnejo razmnoževati, obenem pa je v tem času potreba po oprasovanju največja, na južni polobli pa je tedaj jesen, čas spravila čebeljega pridelka ter s tem dnevi in tedni medu. 20. maj je tudi rojstni dan Antona Janše (1734–1773), ki velja za pionirja sodobnega čebelarstva in enega največjih strokovnjakov za to področje v tistem času. Bil je prvi učitelj sodobnega čebelarstva na svetu, ki ga je cesarica Rimskega cesarstva Marija Terezija imenovala za stalnega učitelja na novi šoli za čebelarstvo na Dunaju.

Študije Organizacije združenih narodov in Svetovne zveze za varstvo narave kažejo, da se populacije čebel in drugih oprasovalcev pomembno zmanjšujejo, zaradi česar čebele in drugi oprasovalci postajajo čedalje bolj ogrožene živalske vrste. Na to vplivajo številni dejavniki, ki so posledica človeških aktivnosti: intenzivno kmetijstvo, široka uporaba pesticidov in onesnaževanje z odpadki. Čebele so izpostavljene novim boleznim in škodljivcem, zaradi naraščajočega števila svetovnega prebivalstva se krči njihov življenjski prostor, poleg tega preživetje in razvoj čebel in drugih oprasovalcev čedalje bolj ogrožajo tudi podnebne spremembe.

Podatki FAO kažejo, da imajo čebele in drugi oprasovalci neprecenljivo vrednost pri zagotavljanju svetovne varnosti preskrbe s hrano. Od oprasovanja je namreč odvisna kar tretjina vse pridelane hrane na svetu oziroma vsaka tretja žlica hrane. Po oceni na podlagi mednarodne študije Medvladne platforme o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah iz leta 2016 je letna svetovna proizvodnja hrane, ki je neposredno odvisna od oprasovanja, vredna od 235 do 577 milijard ameriških dolarjev. Poleg tega so kmetijske rastline, ki potrebujejo oprasovanje, pomemben vir delovnih mest in dohodka za kmete, zlasti za male in družinske kmetije v državah v razvoju. Nenazadnje imajo čebele pomembno vlogo tudi pri ohranjanju ekološkega ravnovesja in biotske raznovrstnosti v naravi. Kot dober bioindikator razmer v okolju nam sporočajo, kdaj se z okoljem nekaj dogaja in da je treba ukrepati.

S pravočasno zaščito čebel in drugih oprasovalcev bomo pomembno prispevali k reševanju vprašanj globalne preskrbe s hrano in odpravi lakote v državah v razvoju. Ustavili bomo nadaljnje izgube biotske raznovrstnosti in degradacije ekosistemov in tako prispevali tudi k ciljem trajnostnega razvoja, ki so opredeljeni v Agendi za trajnostni razvoj do leta 2030.

Slovenska pobuda za razglasitev Svetovnega dne čebel

Republika Slovenija je zato na pobudo Čebelarske zveze Slovenije leta 2015 v okviru OZN začela postopke za razglasitev svetovnega dneva čebel in predlagala resolucijo, ki

izpostavlja pomen čebel in drugih opraševalcev.

Pobuda je bila sprejeta na 40. zasedanju Konference FAO v Rimu, dne 7. julija letos; postopek pa je bil uspešno zaključen danes s soglasnim sprejetjem resolucije o Svetovnem dnevu čebel na Generalni skupščini Združenih narodov.

Slovenija se uvršča v sam svetovni vrh po številu čebelarjev na prebivalca, kjer je vsak 200. prebivalec čebelar. Za več deset tisoč Slovencev je čebelarstvo način življenja z dolgo tradicijo, čebela, še posebej avtohtona kranjska sivka, pa je del slovenske narodne identitete. Slovenija je edina država članica Evropske unije, ki je zakonsko zaščitila svoje čebele, poleg tega je leta 2011 med prvimi državami članicami EU na ozemlju Slovenije prepovedala uporabo nekaterih čebelam škodljivih pesticidov.

* * *

Dodatne informacije in kontakt

- Podrobnejše informacije: www.worldbeeday.org
- Izjave za medije: Luka Kočevar, vodja službe za odnose z javnostmi (tel.: +386 41 495 163, e-naslov: luka.kocevar@gov.si ali pr.mkgp@gov.si)

